

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความสมบูรณ์ของร่างกายมนุษย์ย่อมได้รับความคุ้มครองโดยกฎหมายอาญา บุคคลใดจะล่วงละเมิด หรือกระทำอันตรายต่อร่างกายของผู้อื่นให้ได้รับบาดเจ็บมิได้ การกระทำต่อร่างกายของผู้อื่นให้ได้รับบาดเจ็บ เป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ถ้าการกระทำต่อร่างกายของผู้อื่นเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย ถ้าผู้กระทำมีเจตนาฆ่า ก็ต้องรับผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนาตามมาตรา 288 แต่ถ้าผู้กระทำมีเพียงเจตนาทำร้าย ก็ต้องรับผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา ตามมาตรา 290 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ทั้งนี้พฤติการณ์แห่งการกระทำอาจเหมือนกัน จะแตกต่างกันก็เพียงเจตนาของผู้กระทำผิดเท่านั้น

การที่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าผู้กระทำผิดมีเจตนาฆ่า หากผู้กระทำผิดใช้อาวุธปืนทำร้ายผู้อื่นย่อมมีเจตนาฆ่าบุคคลนั้นด้วย คงสืบเนื่องมาจากศาลได้วินิจฉัยถึงอานุภาพที่ร้ายแรงของอาวุธปืนที่ใช้ทำร้ายร่างกายผู้อื่นถึงแก่ชีวิต การที่ผู้กระทำผิดเลือกใช้อาวุธปืนเป็นเครื่องมือทำร้าย จึงมีเจตนาถือเอาชีวิตผู้นั้นด้วย

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้กระทำผิดอาจมีเจตนาแค่เพียงทำร้าย หรือชกก็ได้ ส่วนการทำร้ายโดยใช้กำลัง หรือใช้ไม้ หรือใช้มีด ถ้าเป็นลักษณะการกระทำที่ไม่รุนแรง ส่วนใหญ่ศาลฎีกามักพิจารณาวินิจฉัยว่าผู้กระทำมีเจตนาเพียงทำร้ายเท่านั้น

การวินิจฉัยฐานความผิดโดยอาศัยการกระทำของจำเลยที่ใช้ "อาวุธปืน" ทำร้ายเป็นเครื่องพิสูจน์ "เจตนาฆ่า" เป็นผลให้จำเลยต้องรับโทษหนักกว่าความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ถ้าหากผู้กระทำมิได้มีเจตนาฆ่าแต่มีเพียงเจตนาทำร้าย การลงโทษแก่จำเลยก็จะไม่ตรงตามเจตนาที่แท้จริงที่จำเลยได้กระทำไป ทำให้ดูเหมือน

ว่าจำเลยไม่ได้รับความยุติธรรมจากการพิจารณาคดี

สาเหตุที่ "อาวุธปืน" (Firearm)* ทำให้การพิจารณาฐานความผิดเปลี่ยนแปลงไปเนื่องมาจากหลักสากลที่ว่า "อาวุธปืน" เป็นอาวุธที่ทำให้ถึงตายได้โดยสภาพ (a deadly weapon per se)** การใช้อาวุธปืนซึ่งเป็นอาวุธทำให้ถึงตาย (a deadly weapon)*** ต่อบุคคลอื่นสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ใช้มีเจตนาฆ่า ถือเป็นข้อสันนิษฐานที่ไม่เด็ดขาด (rebuttable presumptions) อันเป็นประโยชน์แก่โจทก์ในคดีอาญา¹ กล่าวคือ จากข้อสันนิษฐานที่ว่าบุคคลปกติเจตนาต่อผลกรรมดาและอาจเกิดขึ้นได้จากการกระทำนั้นได้นำมาใช้ในหลักเรื่องอาวุธที่ทำให้

*Firearm. An instrument used in the propulsion of shot, shell, or bullets by the action of gunpowder exploded within it. A weapon which acts by force of gunpowder. This word comprises all sorts of guns, fowlingnade shell, fuse, and powder may be considered "firearm" even though disassembled.

**Deadly weapon per se. A weapon which of itself is deadly or one which would ordinarily result in death by its uses ; e.g. gun.

***Deadly weapon. Any firearm, or other weapon, device, instrument, material or substance, whether animate or inanimate, which in the manner it is used or is intended to be used is known to be capable of producing death or serious bodily injured.

¹La fave and Scott, Handbook on Criminal Law, p.51.

ถึงตาย (the "deadly weapon doctrine") บุคคลผู้ซึ่งเจตนาใช้อาวุธที่ทำให้ถึงตายแก่บุคคลอื่น และบุคคลนั้นตายลงเพราะอาวุธนั้น ผู้ใช้อาวุธนั้นถูกสันนิษฐานว่ามีเจตนาฆ่า การใช้อาวุธชนิดนี้เป็นพยานหลักฐานที่มีน้ำหนัก (strong evidence) ซึ่งทำให้อนุมานได้ว่ามีเจตนาฆ่า² แต่อย่างไรก็ตาม จำเลยสามารถนำสืบหักล้างได้ว่าตนมิได้มีเจตนาฆ่าแม้จะใช้อาวุธชนิดนี้ เช่นนำสืบว่ามีเจตนาชกให้กลัวหรือต้องการให้บาดเจ็บเล็กน้อยเท่านั้น เป็นต้น³

ความร้ายแรงของอาวุธปืนจึงอยู่ที่ตัวปืน ถึงแม้ว่ายังไม่ได้ใช้ก็ถือว่าเป็นอันตรายแล้ว เกี่ยวกับเรื่อง "ความร้ายแรงของอาวุธปืน"

"Ashworth" ได้ให้เหตุผลว่า " โดยทั่วไปอาจกล่าวได้ว่าอาวุธปืนมีความร้ายแรงกว่าอาวุธอื่น ๆ หรือวิธีการอื่น ทำให้ผู้เสียหายตกอยู่ในสภาวะที่เลวเปรียบและโดยปรกติของการใช้ก็แสดงถึงการคิดล่วงหน้าไว้ก่อนแล้ว อาวุธปืนทำให้เหยื่อตกอยู่ในความกลัวอย่างยิ่ง"⁴

²สุเมธ กำพลรัตน์, "การพิสูจน์เจตนาในทางอาญา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527) หน้า 38, อ้างถึง Snyder, An Introduction to Crimeinal Justice, p.606., La fave and Scott, Handbook on Criminal Law, p.537.

³La Fave and scott, Handbook on Criminal Law, p.537.

⁴Ashworth has stated; "In general it is fair to say that firearms can be more lethal than other weapons or methods, that they put the victim at a greater disadvantage, and that often their use (where this is forearmament) is evidence of premeditation . . . Firearm tend to put victims in a terrible state of fear."; quoting C.M.V.Clarkson & H.M.Keating, Criminalal Law : Text and Materials, (London : Sweet & Maxwell,1984), p.451.

ดังนั้น "อาวุธปืน" โดยสภาพจึงเป็นอาวุธที่มีความร้ายแรงเป็นอันตรายในตัวเอง ถึงแม้ "มี" ไว้โดยการพกพาไปก็ถือว่าเป็นอันตรายแล้ว เพราะสามารถหยิบฉวยขึ้นมาใช้ได้ทันที การ "มีอาวุธปืน" โดยเจตนาทำร้ายร่างกายจึงถือเป็นความผิดด้วย

ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนตามกฎหมายอาวุธปืน ถ้าหากผู้นั้นนำอาวุธปืนติดตัวไปเพื่อทำร้ายร่างกายผู้อื่น หรือมีอาวุธปืนขณะทำร้ายร่างกายก็มีความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีหรือใช้อาวุธปืนตามกฎหมายบัญญัติใหม่แล้ว เว้นแต่มีเหตุที่จะอ้างตามกฎหมายได้ เช่น เหตุป้องกัน (มาตรา 68) เป็นต้น

นอกจากหลักสากลดังกล่าวแล้ว แนวคำพิพากษาศาลฎีกาของไทย ได้วินิจฉัยไปในแนวเดียวกันว่า หากอาวุธที่ใช้กระทำเป็น "อาวุธปืน" ถือว่ามีเจตนาฆ่า⁵ เช่น

ฎีกาที่ 330/2490 ปืนเป็นเครื่องประหารชีวิตประหารถึงตายได้ ดังนั้นการใช้อาวุธปืนยิงคนนั้นตามธรรมดาต้องสันนิษฐานว่า มีเจตนาฆ่า

ฎีกาที่ 605/2500 ใช้อาวุธปืนยิงระหว่างวิวาท 2 นัด กระสุนนัดหนึ่งถูกคู่วิวาทที่น่องทะลุ เป็นความผิดฐานพยายามฆ่า

ฎีกาที่ 1344/2498 ต่างใช้อาวุธปืนยิงกันฝ่ายละนัด โดยสมัครใจวิวาทกันกระสุนถูกฝ่ายเดียวในที่ไม่สำคัญ จึงเพียงแต่บาดเจ็บ หากถูกที่สำคัญทำให้ตายได้ทั้งสองฝ่ายผิดฐานพยายามฆ่า

ฎีกาที่ 1446/2513 ใช้อาวุธปืนยิงคนในบ้านไม่เห็นตัวตรงที่ผู้เสียหาย

⁵ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536), หน้า 108.

เคยนอนในห้องเรือน แต่กระสุนไม่ถูกเพราะผู้เสียหายรู้ตัวเสียก่อน จึงย้ายไปนอนเสียที่ระเบียง การที่ผู้เสียหายรู้ตัวแล้วหลบไปถือได้ว่าเป็นเรื่องบังเอิญและผู้เสียหายยังคงอยู่บนเรือนนั้นเอง ผู้กระทำมีความผิดฐานพยายามฆ่าคน ตามมาตรา 288, มาตรา 80

ปัญหาในการวินิจฉัยว่าจำเลยมี เจตนาฆ่า หรือ เจตนาทำร้าย กล่าวอีกแง่หนึ่งคือ ผู้กระทำประสงค์ต่อความตายของผู้ถูกระทำ หรือประสงค์เพียงให้ผู้ถูกระทำเกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ถ้าวินิจฉัยว่าผู้กระทำมีเจตนาฆ่า หากผู้ถูกระทำตาย ผู้กระทำก็ผิดตามมาตรา 288 (หรือหากมีเหตุจรรยาภิพผิดตามมาตรา 289) หากผู้ถูกระทำไม่ตาย เช่น หลบทันหรือรักษาพยาบาลทัน ผู้กระทำก็ผิดฐานพยายามฆ่าตามมาตรา 288 ประกอบกับมาตรา 80 ตรงกันข้าม หากวินิจฉัยว่าผู้กระทำมีเจตนาทำร้ายเท่านั้น แม้ผู้ถูกระทำตาย ผู้กระทำก็ผิดตามมาตรา 290 ฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนาเท่านั้น หากถูกทำร้ายแต่ไม่ตาย ผู้กระทำผิดตามมาตรา 295 หากมีอันตรายสาหัสก็ผิดตามมาตรา 297 หรือหากหลบทันและไม่มีอันตรายใด ๆ แก่กายหรือจิตใจก็ผิดฐานพยายามทำร้ายร่างกายตาม มาตรา 295, 80^๑

เนื่องจากเจตนาเป็นเรื่องที่อยู่ภายในจิตใจของผู้กระทำไม่มีใครหยั่งรู้ได้ในการวินิจฉัยหรือพิสูจน์ว่าผู้กระทำมีเจตนาฆ่า หรือเพียงเจตนาทำร้ายเท่านั้น จึงต้องถือหลักที่ว่า "การกระทำที่แสดงออกมาภายนอกเป็นเครื่องชี้ถึงสภาพจิตใจของผู้กระทำ" หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ "กรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา" นั้นเอง

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า 107-108.

การใช้หลัก "กรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา" เพื่อวินิจฉัยหรือพิสูจน์ว่าผู้กระทำมีเจตนาฆ่า หรือเจตนาทำร้ายนั้น มีข้อควรพิจารณาดังต่อไปนี้

1. พิจารณาจาก "อาวุธ" ที่ใช้กระทำ
2. พิจารณาจาก "อวัยวะ" ที่ถูกกระทำ
3. พิจารณาจาก "ลักษณะของบาดแผล" ที่ถูกกระทำ
4. พิจารณาจาก "พฤติการณ์อื่น ๆ"⁷

การใช้ "อาวุธปืน" ทำร้ายในกรณีกำลังกันว่า จำเลยมีเจตนาฆ่าหรือมีเพียงเจตนาทำร้าย ศาลก็จะใช้หลัก "กรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา" ช่วยในการพิจารณาวินิจฉัยพิสูจน์เจตนาของจำเลยเสมอ ซึ่งหลักกรรมเป็นเครื่องชี้เจตนานี้ก็ถือเป็นหลักเกณฑ์ที่ดีที่สุดในปัจจุบันที่ให้ศาลใช้ดุลพินิจพิจารณาด้อย่างกว้างขวาง ซึ่งถ้าหากว่ามีข้อเท็จจริงเป็นพยานหลักฐานที่โจทก์นำเสนอต่อศาลมีรายละเอียดเพียงเล็กน้อย กล่าวคือ มีเพียงพยานหลักฐาน "อาวุธปืน" ที่ใช้ทำร้ายเท่านั้น ศาลก็อาจพิจารณาไปในแนวทางว่า "จำเลยมีเจตนาฆ่า" แล้ว เพราะเข้าหลักเกณฑ์การพิจารณาเรื่อง "อาวุธปืนเป็นอาวุธที่เป็นอันตรายถึงตาย" (the "deadly weapon doctrine") ตามหลักกรรมเป็นเครื่องชี้เจตนาดังกล่าวข้างต้น

ความผิดต่อร่างกายเป็นความผิดที่ติดอยู่กับผลของการกระทำ ความผิดชนิดนี้ได้แก่การกำหนดโทษหนักหรือเบาตามผลร้ายแรงที่เกิดขึ้น⁸

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 108.

⁸ คณิต ฌ นคร, กฎหมายอาญา ภาคความผิด, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527), หน้า 62.

ในกรณี "ใช้อาวุธปืนทำร้าย" การพิจารณาน่าจะพิจารณาจากการใช้กำลังรวมทั้งอาวุธและผลที่เกิดขึ้นกับผู้ถูกกระทำ ว่าผู้กระทำควรรับโทษหนักเบา สถานใดในความผิดต่อร่างกาย หรือความผิดต่อชีวิต กล่าวคือ ถ้าใช้น้อยก็เป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ถ้าใช้มากก็เป็นความผิดฐานฆ่าคน โดยพิจารณาตามตาราง (scale) ได้ดังนี้

อาวุธ	เจตนา	ผลของการกระทำ
กำลังกาย	ทำร้าย	<u>บาดเจ็บ</u> - ทำร้ายร่างกาย (ม.295) หรือ <u>บาดเจ็บสาหัส</u> (ม.297)
อาวุธไม่มีคม	ทำร้าย	<u>บาดเจ็บ</u> - ฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา และ <u>ตายภายหลัง</u> (ม.290)
อาวุธมีคม	ทำร้าย	<u>บาดเจ็บ</u> - ฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา และ <u>ตายภายหลัง</u> (ม.290)
อาวุธปืน	ฆ่า	<u>ไม่ตาย</u> - พยายามฆ่า (ม.288+80)
	ฆ่า	<u>ตาย</u> - ฆ่าคนตายโดยเจตนา (ม.288)

อย่างไรก็ตามการพิจารณาซึ่งใช้หลัก "กรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา" มาวินิจฉัยข้อเท็จจริงเพื่อพิสูจน์เจตนาของจำเลย ส่วนใหญ่หาเป็นไปตามตารางดังกล่าวนี้ไม่ กล่าวคือ ศาลมักจะพิจารณาข้ามฐานความผิดต่อร่างกายไปพิจารณาในฐานความผิดต่อชีวิต ทั้งนี้ เพราะส่วนมากศาลจะพิจารณาจาก "อาวุธปืน" มากกว่าพิจารณาผลที่เกิดขึ้นกับผู้ถูกกระทำ ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างความผิดฐานทำร้ายร่างกายกับความผิดฐานพยายามฆ่าในกรณี "ใช้อาวุธปืนทำร้าย"

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าในคดีที่ใช้อาวุธปืนทำร้ายร่างกาย "อาวุธปืน"

ถือเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับนิสุจน์ "เจตนา(ฆ่า)" กับที่ "ฐานความผิด" ของจำเลย ทำให้จำเลยต้องได้รับโทษหนักขึ้นเกินกว่าเจตนาที่แท้จริงที่ตนได้กระทำไป

สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะในประมวลกฎหมายอาญาของไทย "ขาดความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีหรือใช้อาวุธปืน" ทำให้การรวบรวมพยานหลักฐานในคดีที่นำสู่ศาลมีน้อยไม่เพียงพอสำหรับการพิจารณาวินิจฉัยเจตนาของจำเลย เมื่อศาลใช้หลักกรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่กว้างเป็นเครื่องวินิจฉัยเจตนา และวินิจฉัยความผิดของจำเลย ศาลจึงพิจารณาไปที่ "อาวุธปืน" เป็นเครื่องนิสุจน์เจตนาว่าจำเลยมีเจตนาฆ่ามากกว่าเจตนาทำร้าย

ถ้าหากในประมวลกฎหมายอาญาของไทยมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีหรือใช้อาวุธปืนแล้ว จะทำให้การรวบรวมพยานหลักฐานนำขึ้นสู่การพิจารณาของศาลมีมากขึ้น เพราะจะต้องมีพยานหลักฐานเพียงพอที่เชื่อได้ว่าจำเลยมีเจตนาฆ่ามากกว่าเจตนาทำร้ายโดยใช้อาวุธปืน ทำให้ศาลมีข้อเท็จจริงในการพิจารณาวินิจฉัยคดีมากขึ้น ส่งผลก่อให้เกิดความยุติธรรมแก่จำเลยในอันที่จะได้รับโทษต้องตามเจตนาที่แท้จริง

การมีหรือใช้อาวุธปืนกระทำความผิดเป็นเหตุฉกรรจ์

(ก) ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย ได้มีบทบัญญัติความผิดที่ผู้กระทำหรือผู้ร่วมกระทำความผิดใช้อาวุธปืนในการกระทำความผิดเป็นเหตุฉกรรจ์ เช่น

1. มาตรา 140 วรรค 3 ถ้าความผิดตามมาตรานี้ได้กระทำโดยมีหรือใช้อาวุธปืน. . . ต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในสองวรรคก่อนถึงหนึ่ง (เป็นลักษณะฉกรรจ์ของความผิดฐานต่อสู้ขัดขวางและข่มขืนใจเจ้าพนักงาน)

2. มาตรา 336 ทวิ ถ้าผู้ใดกระทำความผิด ตามมาตรา 334 มาตรา 335 มาตรา 335 ทวิ มาตรา 336 . . .โดยมีหรือใช้อาวุธปืน. . . เพื่อสะกดแก่การกระทำความผิด. . .ต้องระวางโทษหนักกว่า. . .(เป็นลักษณะฉกรรจ์ของความ

ผิดฐานลักทรัพย์ ลักทรัพย์เหตุฉกรรจ์ ลักพระนุกษรูป และวิ่งราวทรัพย์)

3. มาตรา 340 วรรค 4 ถ้าการปล้นทรัพย์ได้กระทำโดยแสดงความ
ทารุณ. . . ใช้ปืนยิง. . . ต้องระวางโทษ. . . (เป็นลักษณะฉกรรจ์ของความผิด
ฐานปล้นทรัพย์)

4. มาตรา 340 ตี ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 339 มาตรา 339
ทวิ มาตรา 340 มาตรา 340 ทวิ โดยมีหรือใช้อาวุธปืน. . . (เป็นลักษณะฉกรรจ์
ของความผิดฐานชิงทรัพย์ ชิงทรัพย์เหตุฉกรรจ์ ปล้นทรัพย์ และปล้นทรัพย์เหตุฉกรรจ์)

(ข) ในพระราชบัญญัติอาวุธปืน ๗ พ.ศ. 2490 ได้บัญญัติความผิดฐานใช้
อาวุธปืนที่นายทะเบียนไม่สามารถจดทะเบียนให้ได้ กระทำความผิดในฐานความผิด
ตามประมวลกฎหมายอาญา เป็นเหตุฉกรรจ์ดังนี้

มาตรา 78 วรรค 3 ผู้ใดใช้อาวุธปืน. . . นอกจากที่กำหนดในกฎ
กระทรวงที่ออกตามมาตรา 55 ในการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา 288 [ฆ่าคน] มาตรา 313 [เรียกค่าไถ่] มาตรา 337 [กรรโชกทรัพย์]
มาตรา 339 [ชิงทรัพย์] มาตรา 340 [ปล้นทรัพย์] ต้องระวางโทษจำคุกตลอด
ชีวิต หรือประหารชีวิต

จะเห็นได้ว่า ทั้งในประมวลกฎหมายอาญาของไทยและพระราชบัญญัติ
อาวุธปืน ๗ พ.ศ. 2490 ได้ให้ความสำคัญ คำนึงถึงความร้ายแรง ความเป็น
อันตรายของอาวุธปืนที่บุคคลนำไปใช้ในการกระทำความผิด แต่เป็นข้อที่น่าสังเกตว่า
กฎหมายทั้งสองฉบับมุ่งให้ความคุ้มครองในความผิดที่มีหรือใช้อาวุธปืนประทุษร้ายต่อ
ทรัพย์ มากกว่าความผิดประทุษร้ายต่อร่างกาย

(ค) การมีหรือใช้อาวุธปืนประกอบความผิดในกฎหมายอาญาต่างประเทศ
"อาวุธปืน" ในทางตำราต่างประเทศถือว่าเป็นอาวุธที่ทำให้ถึงตายได้
โดยสภาพ (deadly weapon per se)

การพิจารณาคดีของศาลต่างประเทศมิได้พิจารณาเฉพาะแต่ความผิดพื้นฐานเท่านั้น แต่ได้พิจารณาถึงพฤติกรรมการกระทำความผิดด้วย เหตุการณ์ที่ทำให้ผู้กระทำผิดต้องรับโทษหนักขึ้น (aggravating circumstances) มักเป็นกรณีใช้อาวุธ (weapon) และอาการบาดเจ็บที่เกิดกับผู้เสียหาย (personal injury to the victim) เช่น การชักอาวุธปืน (pistol) ไปยังผู้หญิงแก่ขณะกระทำผิด ควรได้รับโทษหนักกว่าการใช้อาวุธ (weapon) ขู่ผู้เสียหาย^๑

ดังนั้น ในกฎหมายอาญาของต่างประเทศทั้งประเทศที่ใช้กฎหมายระบบ Common Law และ Civil Law ล้วนแต่มีบทบัญญัติความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีหรือใช้อาวุธปืนประกอบความผิดฐานทำร้ายร่างกาย เป็นลักษณะการกระทำที่รุนแรงสมควรลงโทษหนักกว่าลักษณะการทำร้ายตามปกติธรรมดา เช่น

1. ประเทศสหรัฐอเมริกา United States Code Service Section 113

(c) ทำร้ายร่างกายโดยใช้อาวุธอันตราย (with a dangerous weapon) โดยมีเจตนาที่จะก่อให้เกิดบาดเจ็บต่อร่างกาย และโดยปราศจากเหตุอันควรเป็นข้อแก้ตัว ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันเหรียญ หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. ประเทศอังกฤษ The Offence Against the Person Act 1861 Section 20

"ผู้ใด โดยมีขอบด้วยกฎหมายหรือโดยประสงค์ร้าย ทำให้เกิดบาดแผลหรือทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส ไม่ว่าจะโดยการใช้อาวุธหรือเครื่องมือหรือไม่ก็ตาม (with or without any weapon or instrument) มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกเป็นเวลา 5 ปี"

^๑David W. Neubauer. America's Courts and the Criminal Justice System (California : Wadsworth Publishing, 1979), p. 399.

3. ประเทศเยอรมัน The German Penal Code Section 223 a

"ถ้าการทำร้ายร่างกายนั้นได้กระทำโดยใช้อาวุธ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีดหรือเครื่องมืออื่น ๆ ที่เป็นอันตราย (by means of a weapon, especially a knife or other dangerous instrument) หรือโดยการลอบทำร้าย หรือโดยการรุมทำร้าย หรือโดยวิธีการอื่นอันเป็นอันตรายแก่ชีวิต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองเดือนขึ้นไป"

4. ประเทศฝรั่งเศส The French Penal Code Section 311

"ในกรณีที่ขาดผล การทุบตี หรือการใช้กำลังและการทำร้ายร่างกายนั้นไม่เป็นเหตุให้เกิดความเจ็บป่วย หรือไม่สามารถประกอบภารกิจเป็นเวลาเกินกว่าแปดวัน แต่การกระทำความผิดนั้นได้มีการเตรียมหรือวางแผนไว้ล่วงหน้าหรือกระทำโดยใช้อาวุธ (by bearing arms) ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่ห้าหมื่นฟรังก์ถึงหนึ่งล้านฟรังก์"

5. ประเทศนอร์เวย์ The Norwegian Penal Code Section 232

"ถ้าความผิดตามมาตรา 228-231 ผู้กระทำมีเจตนาให้เกิดความบาดเจ็บ โดยการวางยาพิษ หรือสารพิษอื่น ๆ ซึ่งเป็นอันตรายร้ายแรงแก่สุขภาพร่างกาย หรือโดยการใช้มีด หรือเครื่องมือร้ายแรงอื่น ๆ (with other specially dangerous instrument) ต้องระวางโทษจำคุกมากขึ้นจากอัตราโทษในมาตรานั้น ๆ สามปี หรือจำคุกตลอดชีวิต มาตรานี้อยู่ภายใต้บังคับของมาตรา 231"

ประมวลกฎหมายอาญาของต่างประเทศ ในความผิดฐานทำร้ายร่างกาย มุ่งคุ้มครองความปลอดภัยจากลักษณะการกระทำที่เป็นอันตรายร้ายแรง และความรุนแรง (violence) ในลักษณะของการใช้ "อาวุธ" จึงได้บัญญัติถึงอาวุธเป็นเหตุฉกรรจ์ของความผิด โดยใช้คำว่า "dangerous weapon" "any weapon or instrument" "dangerous instrument" "arms" ซึ่งอยู่ในความหมายของคำว่า "Firearm"(อาวุธปืน) และ "Deadly weapon"(อาวุธที่ทำให้ถึงตาย) ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เราจึงอนุมานได้ว่า "อาวุธปืน" อยู่ในความหมายของคำที่

บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าว ถือว่าเป็นเหตุจูงใจของความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ซึ่งจะได้ศึกษารายละเอียดในบทต่อ ๆ ไป

จึงเห็นได้ว่ากฎหมายอาญาของต่างประเทศในความผิดฐานทำร้ายร่างกายมีความชัดเจนกว่ากฎหมายอาญาของไทยในเรื่องการใช้ "อาวุธปืน" ประกอบความผิดฐานทำร้ายร่างกายเป็นเหตุจูงใจของความผิด ผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น การพิจารณาความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยใช้อาวุธปืนจึงไม่เป็นที่ปัญหาให้ศาลต้องวินิจฉัยข้ามฐานความผิดเป็นพยานาม่า เว้นแต่ผู้กระทำผิดจะมีเจตนาฆ่าโดยชัดแจ้ง จึงจะเป็นความผิดฐานฆ่าคน

1.2 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

เพื่อศึกษาฐานความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 295 โดยไม่คำนึงถึงผลตามมาตรา 297 (ทำร้ายร่างกายสาหัส) ที่ผู้กระทำมีหรือใช้ "อาวุธปืน" กระทำความผิด โดยวิเคราะห์เจตนา การกระทำ ผลที่แท้จริงของผู้กระทำ ศึกษาว่า "อาวุธปืน" ทำให้การวินิจฉัยฐานความผิดเปลี่ยนแปลงไป โดยการศึกษาจากแนวคำพิพากษาศาลฎีกาของไทยเปรียบเทียบกับความผิดฐานทำร้ายร่างกาย (Assault & Battery) ของประเทศที่ใช้กฎหมาย Common Law และ Civil Law เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาของไทยในฐานความผิดทำร้ายร่างกายโดยมีหรือใช้อาวุธปืนเป็นเหตุจูงใจ เพื่อให้ความผิดฐานทำร้ายร่างกายได้รับการวินิจฉัยเป็นเบื้องต้นก่อนความผิดต่อชีวิตซึ่งเป็นความผิดที่มีบทลงโทษที่หนักกว่า ทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ เกื้อสังคม และการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดถูกต้อง เหมาะสมกับการกระทำของผู้กระทำผิด และชี้ให้เห็นว่า ถ้ามีการแก้ไขเรื่อง "อาวุธปืน" เป็นเหตุจูงใจของความผิดฐานทำร้ายร่างกายแล้ว จะทำให้การแจ้งข้อหาดำเนินคดี และการวินิจฉัยคดีมีความยุติธรรมขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

ประมวลกฎหมายอาญาของไทยไม่มีบทบัญญัติว่าด้วยความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีหรือใช้อาวุธปืน ทำให้จำเลยต้องถูกปรับบทและลงโทษหนักเกินกว่าเจตนาถือเป็นการผิดฐานพยายามฆ่า หรือเบากว่าการกระทำถือเป็นการผิดฐานทำร้ายร่างกาย จึงสมควรบัญญัติเหตุเพิ่มโทษของความผิดฐานทำร้ายร่างกาย เพื่อให้การวินิจฉัยความผิดและการกำหนดโทษถูกต้องและเป็นธรรมยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของวิทยานิพนธ์

จะได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องดังนี้

1. ศึกษาความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย โดยศึกษาเปรียบเทียบกับความผิดฐานทำร้ายร่างกาย (Assault & Battery) ของประเทศที่ใช้ระบบกฎหมาย Common Law และประเทศที่ใช้กฎหมายระบบ Civil Law เฉพาะเรื่องการทำร้ายร่างกายโดยมีหรือใช้อาวุธปืน
2. ศึกษาแนวคำพิพากษาศาลฎีกาของไทย และ ต่างประเทศในความผิดเกี่ยวกับการมีหรือใช้อาวุธปืนกระทำความผิดต่อร่างกาย
3. ศึกษาความเป็นไปได้ในการแก้ไขให้การมีหรือใช้ "อาวุธปืน" เป็นเหตุจูงใจของความผิดฐานทำร้ายร่างกายในประมวลกฎหมายอาญาของไทย

1.5 วิธีการวิจัย

จะได้ทำการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ทั้งของไทยและของต่างประเทศ เกี่ยวกับการมีหรือใช้อาวุธปืน เป็นเหตุจูงใจของความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ศึกษาถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอาวุธปืน ศึกษาความผิดฐานทำร้ายร่างกายของไทยเปรียบเทียบกับความผิดฐานทำร้ายร่างกายของประเทศที่ใช้กฎหมาย

Common Law และ Civil Law ศึกษาถึงข้อดีและข้อเสียของการมีความผิดฐาน มีหรือใช้อาวุธปืนทำร้ายร่างกายกับการไม่มีความผิดฐานนี้ ศึกษาทฤษฎีการลงโทษ เจื่อนไขการลงโทษทางภาวะวิสัย การสัมภาษณ์บุคคลผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วสรุปเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมี หรือใช้ "อาวุธปืน" เป็นเหตุจรรยาต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับจากวิทยานิพนธ์

จะได้รับความรู้เกี่ยวกับอาวุธปืน ความผิดฐานทำร้ายร่างกายของไทย และต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่ใช้กฎหมาย Common Law และ Civil Law การมีบทบัญญัติความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีหรือใช้อาวุธปืนมีประโยชน์ กว่าการไม่มีบทบัญญัตินี้เป็นหลักให้ศาลใช้ดุลพินิจแคบกว่าเดิม โดยให้ศาลพิจารณา ความผิดต่อร่างกายเป็นเบื้องต้นก่อนพิจารณาความผิดต่อชีวิต วัตถุประสงค์ของการ บัญญัติฐานทำร้ายร่างกายโดยมีหรือใช้อาวุธปืนประกอบความผิดมีโทษหนักกว่าการทำ ร้ายร่างกายธรรมดา เป็นกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองลักษณะการกระทำที่รุนแรง การมีบท บัญญัติโดยชัดเจนในความผิดฐานทำร้ายร่างกายโดยมีหรือใช้อาวุธปืนประกอบความ ผิดโดยมิได้มีเจตนาฆ่ากฎหมายต้องบัญญัติไว้โดยชัดเจน การใช้ทฤษฎีลงโทษกับฐาน ความผิดทำร้ายร่างกายโดยมีหรือใช้อาวุธปืน เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง กฎหมายอาญาของไทยให้ "อาวุธปืน" เป็นเหตุจรรยาของความผิดฐานทำร้ายร่าง กายต่อไป